

Dosarul nr. 3ra-1240/19

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (Ciprian Valah)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Victoria Sîrbu, Viorica Mihaila, Anatolie Minciuna)

DECIZIE

06 noiembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

În componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu
Galina Stratulat
Sveatoslav Moldovan

examinând recursul depus de Direcția generală transport public și căi de comunicație a Consiliului municipal Chișinău,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Valentin Crîlov, Olga Macarenco și Maria Prodan împotriva Direcției generală transport public și căi de comunicație a Consiliului municipal Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 03 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul depus de Direcția Generală Transport Public și Căi de Comunicație a Consiliului municipal Chișinău și s-a menținut hotărârea din 28 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care s-a admis acțiunea depusă de Valentin Crîlov, Olga Macarenco și Maria Prodan,

constată:

La 09 iulie 2018, Valentin Crîlov, Olga Macarenco și Maria Prodan au depus cerere de chemare în judecată în procedura contenciosului administrativ împotriva Direcția generală transport public și căi de comunicație a Consiliului municipal Chișinău (în continuare DGTPCC a CMC) cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii au invocat că, la 19 martie 2018, un grup de 45 de locatari ai blocului locativ nr. 16 din bd. Xxxxx, mun. Chișinău s-au adresat Preturii sect. Rîșcani, mun. Chișinău cu cerere privind introducerea restricțiilor suplimentare pentru circulația rutieră prin curtea blocului locativ menționat.

Prin răspunsul nr. 07-2-1247 din 23 aprilie 2018, DGTPCC a CMC le-a comunicat că nu consideră oportună admiterea cererii din 19 martie 2018 adresată Preturii sect. Rîșcani mun. Chișinău privind introducerea restricțiilor suplimentare pentru circulația rutieră prin curtea blocului locativ invocat supra.

Manifestându-și dezacordul cu acest răspuns, la 07 mai 2018, au depus cerere prealabilă, prin care au solicitat revizuirea refuzului și admiterea în termen legal a

petiției, prin emiterea actului de sistematizare a traficului rutier în curtea blocului locativ nr. 16 de pe bd. Xxxxx.

Însă, până la 07 iulie 2018 nu au primit răspuns la cererea prealabilă.

Nu sunt de acord cu poziția DGTPCC a CMC privind inoportunitatea sistematizării traficului rutier în curtea blocului locativ și o tratează ca neîntemeiată și ilegală. Or, prin răspunsul din 23 aprilie 2018 li se încalcă drepturile și interesele legale.

Prin cererea nr.06/Loc-886/14 din 30 septembrie 2014 împreună cu alți locatari ai blocului locativ de pe bd. Xxxxx, 16, au comunicat Preturii sect. Rîșcani, mun. Chișinău necesitatea reglementării suplimentare a traficului rutier în curtea acestui bloc locativ, problemă apărută după darea în exploatare a blocului locativ din str. Zzzzz, 10.

Prin răspunsul nr.06/Loc-886/14 din 13 octombrie 2014, Pretura sect. Rîșcani, mun. Chișinău a informat petiționarii că limitarea accesului autovehiculelor prin curtea blocului locativ poate fi realizată cu instalarea limitatoarelor de viteză din cont propriu.

Nefiind de acord cu poziția Preturii sect. Rîșcani, mun. Chișinău, la 20 iulie 2015, s-au adresat Primarului general al municipiului Chișinău cu cererea nr. Loc-6761/15, care a fost remisă după competență Preturii sect. Rîșcani, mun. Chișinău pentru examinarea repetată, precum și Direcției de Poliție mun. Chișinău.

Prin răspunsul repetat al Preturii sect. Rîșcani, mun. Chișinău nr.04/Loc-590/15 din 21 august 2015, li s-a comunicat că este inoportună blocarea accesului din curtea blocului locativ.

Răspunsul Preturii sect. Rîșcani, mun. Chișinău nr.04/Loc-590/15 din 21 august 2015 îl consideră formal, vădit nefondat și eronat.

Prin răspunsul nr. L-1066/15 din 14 august 2015 al Direcției de Poliție a mun. Chișinău le-a fost comunicat că „în scopul sporirii siguranței traficului rutier, conducerea Direcției generale transport public și căi de comunicație a Primăriei mun. Chișinău urmează să dispună examinarea posibilității reamenajării accesului indicat, inclusiv cu denivelări artificiale”.

Fiind îngrijorați de starea securității antiincendiară în curtea blocului locativ, care este strict legată cu încălcările sistematice și grave ale Regulamentului circulației rutiere de către conducătorii autovehiculelor care preponderent nu au nimic comun cu imobilul dat, 51 de locatari ai blocului locativ, la 17 iulie 2017, s-au adresat Direcției salvatori și pompieri cu privire la efectuarea controlului la fața locului privind respectarea normelor antiincendiară stabilite.

Prin scrisoarea nr. 5/Loc-37/17 din 25 august 2017, Direcția salvatori și pompieri a comunicat petiționarilor că a fost efectuată evaluarea riscului de incendiu la blocul locativ din bd. Xxxxx, 16, mun. Chișinău și s-a stabilit că sunt blocate căile de acces pentru autospecialele de intervenție în caz de incendiu.

Cereri similare au fost depuse la Oficiul cadastral Chișinău, cu numărul de intrare 1320 R din 14 august 2017 și la Centrul Sănătate Publică Chișinău, cu numărul de intrare 7339 din 17 august 2017.

Prin răspunsul ÎS „Cadastru” nr.01-11/1183 din 16 august 2017, s-a refuzat eliberarea actelor solicitate, iar răspunsul Centrului Sănătate Publică Chișinău nr.12/3-3459 din 25.08.2017 este formal.

La 19 martie 2018, în cadrul audienței la Pretorul sect. Rîșcani, mun. Chișinău, au depus o petiție colectivă repetată privind necesitatea reglementării suplimentare a traficului rutier în curtea blocului locativ din bd. Xxxxx, 16, mun. Chișinău.

Copia acestei petiții a fost remisă și Inspectoratului General al Poliției al MAI.

Prin răspunsul din 10 aprilie 2018, Pretura sect. Rîșcani, mun. Chișinău a comunicat că petiția a fost examinată la fața locului și că faptele expuse s-au adevărit.

Pretura sect. Rîșcani, mun. Chișinău a solicitat DGTPCC a CMC să instaleze semnele de circulație corespunzătoare, pentru a bloca circulația transportului în zona dată și concomitent a comunicat că s-a adresat la conducerea SRL „Moldretail Grup” privind examinarea posibilității de aprovizionare a mărfii pentru magazinul „Linella” din bd. Xxxxx, 18, mun. Chișinău, din strada Yyyyy, inclusiv a propus instalarea limitatoarelor de viteză.

Prin răspunsul nr.6505 din 25 aprilie 2018, Direcția de Poliție a Inspectoratului General al Poliției al MAI a comunicat că organele administrației publice locale municipale urmează să dispună modalitatea și posibilitatea amenajării, precum și semnalizării accesului în corespundere cu normele de siguranță a traficului rutier, răspunsul fiind expediat și în adresa DGTPCC a CMC.

Însă, din răspunsul DGTPCC a CMC din 23 aprilie 2018 rezultă că aceasta, contrar poziției Preturii sect. Rîșcani, mun. Chișinău și a organului de poliție, a considerat inoportună admiterea petiției.

Din partea conducerii SRL „Moldretail Grup” nu au fost luate măsuri suficiente privind aprovizionarea magazinului „Linella” cu marfă din str. Yyyyy sau din altă stradă.

Din aceste motive, pe parcursul ultimilor 4 ani în curtea blocului locativ este permanent încălcat regimul zonei rezidențiale stabilit în secțiunea 11 din Regulamentul circulației rutiere (RCR), pct. pct: 47, 73, 95 alin.1, lit.lit: a), b), d), 97 și anume: zilnic prin curtea blocului circulă ilegal în tranzit sute de autoturisme din blocurile locative, amplasate pe adresele: str. Yyyyy 19/2, str. Zzzzz, 10 și altele, neținând cont de faptul că conducătorii auto au căi de acces libere, conform pct. 97 din RCR, la drumurile de comunicație dintre imobilele de locuit cu multe etaje spre străzile Yyyyy și Zzzzz; prin curtea blocului locativ zilnic circulă ilegal zeci de autocamioane, neținând cont de faptul că la magazinul „Linella”, din bd. Xxxxx, 18, duce str. Zzzzz în calitate de drum public din interiorul localității, direct la rampă, special pentru efectuarea lucrărilor legate cu încărcarea și descărcarea bunurilor; pe porțiunea de drum adiacentă blocului locativ permanent, inclusiv în perioada de noapte, au loc zeci de staționări și parcări nereglementare în afara locurilor special amenajate.

Ca urmare, porțiunea de drum adiacentă blocului locativ s-a transformat ilegal într-un traseu cu două benzi cu intensitate semnificativă de trafic și într-o parcare nereglementară. Pe parcursul perioadei de douăzeci și patru de ore sunt fixate până la o mie de circulații, situație vădit incompatibilă atât cu regimul de trafic prevăzut pentru zonele rezidențiale, cât și cu bunul simț, deoarece orice zonă rezidențială este preconizată pentru traiul și odihna cetățenilor, precum și pentru jocurile copiilor.

Traficul zilnic ilegal al autovehiculelor prin curtea blocului locativ este însoțit de emisiile nocive ale acestora, ce duc la poluarea suplimentară a aerului, inclusiv cu monoxidul de carbon, benzopirenenul, alchidele, funinginele și alte substanțe nocive.

Pe parcursul ultimilor doi ani, din cauza manevrelor neîntrerupte și haotice ale autovehiculelor pe parcursul zilei și nopții, au fost defectate esențial, inclusiv repetat două burhanuri (alături de scările 1, 2), pragurile la scările 2, 3, bordurile florărilor amplasate alături cu scările 2, 3.

Poziția actuală a DGTPCC a CMC ameliorează situația, dar menține încălcările și inegalitățile, iar referințele la Inspectoratul Național de Patrulare al MAI și la atribuțiile acestuia în cazul dat nu sunt fondate, deoarece preîntâmpinarea și amendarea unor conducători de autovehicule se va repeta după intervenție de alții, iar instalarea postului staționar de poliție în curtea blocului locativ este vădit imposibilă.

Soluția efectivă în cazul dat ar fi sistematizarea legală a circulației rutiere în curtea blocului prin aprobarea actului respectiv de către organul abilitat și anume pârâțul DGTPCC a CMC.

Poziția DGTPCC a CMC privind nesoluționarea în termen legal a cererii din 19 martie 2018 le lezează drepturile garantate de Constituția Republicii Moldova și legislația națională în vigoare.

Valentin Crîlov, Olga Macarenco și Maria Prodan au solicitat obligarea DGTPCC a CMC să emită un act administrativ privind sistematizarea traficului rutier în curtea blocului nr. 16 din bd. Xxxxx, mun. Chișinău, prin care: va fi exclusă circulația autocamioanelor; vor fi asigurate căile de acces pentru autospecialele de intervenție în caz de incendiu; va fi asigurat accesul pentru autovehicule din str. Zzzzz spre str. Yyyyy; va fi asigurată siguranța zilnică a locatarilor de la traficul rutier, păstrarea bunurilor acestora, precum și posibilitatea pentru jocurile copiilor.

La 13 decembrie 2018, Valentin Crîlov, Olga Macarenco și Maria Prodan au depus cerere de concretizare a pretențiilor din acțiune, solicitând obligarea DGTPCC a CMC să emită act administrativ privind sistematizarea traficului rutier în curtea blocului locativ nr. 16 din bulevardul Xxxxx, mun. Chișinău, care ar prevedea:

1. instalarea indicatoarelor de semnalizare ale zonei rezidențiale nr.: „5.54” și „5.55”;
2. excluderea de pe tronsonul de drum adiacent blocului locativ nr. 16 din bulevardul Xxxxx, mun. Chișinău, a circulației rutiere în două sensuri;
3. legalizarea și amenajarea, inclusiv cu indicatoarele de semnalizare respective a rampei magazinului „Linella”, amplasat pe bd. Grigore Vier, 18, mun. Chișinău, pentru descărcarea autocamioanelor ce deservește magazinul dat, în mod legal, organizat și corect;
4. instalarea a cel puțin 2 limitatoare de viteză vis-a-vis de scările 2 și 3 ale blocului locativ nr. 16 din bulevardul Xxxxx, mun. Chișinău;
5. deblocarea tronsonului de drum public de la strada Zzzzz spre strada Yyyyy din mun. Chișinău, blocat la moment cu o plită de beton amplasată în curtea imobilului din str. Yyyyy nr. 19/2, mun. Chișinău (vol. I, f.d. 155-158).

Prin hotărârea din 28 februarie 2019 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru s-a admis acțiunea depusă de Valentin Crîlov, Olga Macarenco și Maria Prodan.

S-a obligat DGTPCC a CMC să emită act administrativ privind sistematizarea traficului rutier în curtea blocului locativ nr.16 din bulevardul Xxxxx, mun. Chișinău, care să prevadă următoarele:

1. instalarea indicatoarelor de semnalizare ale zonei rezidențiale nr.: „5.54.1” și „5.54.2” prevăzute în Regulamentul circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13 mai 2009;

2. excluderea de pe tronsonul de drum adiacent blocului locativ nr. 16 din bulevardul Xxxxx, mun. Chișinău, a circulației rutiere în două sensuri;

3. legalizarea și amenajarea conform legislației a rampei magazinului „Linella” din bulevardul Xxxxx nr. 18, mun. Chișinău, pentru descărcarea autocamioanelor ce deservește magazinul dat, inclusiv cu indicatoarele de semnalizare respective;

4. instalarea a cel puțin 2 (două) limitatoare de viteză vis-a-vis de scările 2 și 3 ale blocului locativ nr. 16 din bulevardul Xxxxx, mun. Chișinău;

5. deblocarea tronsonului de drum public de la strada Zzzzz spre strada Yyyyy din mun. Chișinău, blocat la moment cu o plită de beton amplasată în curtea imobilului din str. Yyyyy nr. 19/2, mun. Chișinău (vol.I, f.d.187, 197-202).

Prin decizia din 03 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul depus de DGTPCC a CMC și s-a menținut hotărârea din 28 februarie 2019 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru (vol. I, f.d. 245, 246-254).

În motivarea soluției instanța de apel a reținut că, în curtea blocului locativ din bd. Xxxxx, 16 mun. Chișinău se încalcă prevederile legale, fiind aplicabile reglementările ce vizează zonele rezidențiale și circulația din curțile blocurilor locative.

Acest fapt lezează drepturile locatarilor din blocul dat, deoarece curtea nu este dotată cu mijloace de semnalizare corespunzătoare, fapt ce contravine legislației în vigoare.

Respectiv, ține de obligația DGTPCC a CMC să emită un act administrativ, prin care să fie sistematizat traficul rutier în curtea blocului nr. 16 din bd. Xxxxx, mun. Chișinău.

La 08 august 2019, DGTPCC a CMC a depus la Curtea de Apel Chișinău, prin intermediul oficiului poștal, recurs motivat împotriva deciziei din 03 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău (vol. II, f.d. 1-6, 7).

În motivarea recursului a invocat că, instanța de apel a încălcat normele de drept material și procesual prin aplicarea unei legi care nu trebuia aplicată și pronunțarea unei hotărâri cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Instanța de apel a omis faptul că, pretențiile înaintate în cererea de chemare în judecată depusă inițial diferă esențial de cele expuse în cererea suplimentară.

Prin urmare, instanța de judecată a admis spre examinare o cerere de chemare în judecată în care au fost înaintate noi cerințe și care nu aservit obiectul unei cereri prealabile.

Astfel, în partea unor pretenții reclamanții nu au folosit calea prealabilă.

Instanțele inferioare au ignorat faptul că, instalarea unor asemenea indicatoare, cum se solicită în cererea de chemare în judecată nu poate fi efectuată la inițiativa DGTPCC a CMC sau a instanței de judecată.

Or, competența de a stabili necesitatea și posibilitatea instalării indicatoarelor rutiere aparține în exclusivitate Inspectoratului General de Poliție al MAI.

Conform procedurii, petițiile persoanelor cu asemenea conținut sunt redirecționate pentru examinare Inspectoratului Național de Patrulare al Inspectoratului General de Poliție al MAI.

Respectiv, prima instanță și instanța de apel au obligat DGTPCC a CMC să întreprindă niște acțiuni care nu țin de competența sa.

Judecătoria Chișinău, sediul Centru și Curtea de Apel Chișinău nefiind competente să schimbe pârâțul necorespunzător cu cel corespunzător, urmau să respingă cererea de chemare în judecată din motiv că DGTPCC a CMC nu este subiectul/pârâțul potrivit.

Instanțele inferioare au aplicat în mod eronat prevederile art. art. 1, 16 din Legea privind siguranța traficului rutier nr. 131 din 07 iunie 2007, deoarece din normele în cauză rezultă obligația administrației publice în partea ce ține de administrarea, întreținerea, repararea și dotarea cu mijloace de semnalizare.

Aceste obligații țin de drumurile publice locale, în speță, însă, a fost solicitată instalarea indicatoarelor în curtea blocului. Astfel, instalarea indicatoarelor se face de autoritatea publică locală, dar cu coordonarea și la indicarea Inspectoratului Național de Patrulare al Inspectoratului General de Poliție al MAI.

La judecarea cauzei eronat a fost făcută trimitere la art. 24 din Legea privind apărarea împotriva incendiilor nr. 267 din 09 noiembrie 1994, art. 56 din Legea privind protecția mediului înconjurător nr. 1515 din 16 iunie 1993.

Or, DGTPCC a CMC nu are tangență cu obligația „apărării intimațiilor” împotriva incendiilor, dar și garantării unor condiții nenocive în coraport cu cerințele lor de instalare a indicatorilor rutiere.

Hotărârea primei instanței și decizia instanței de apel nu conțin un răspuns cert în privința obligației unei autorități publice să instaleze o rampă pentru un magazin ce aparține unei persoane juridice de drept privat. Cu atât mai mult că, acest lucru să fie făcut din contul bugetului municipal și a contribuabililor de rând.

Instanțele inferioare au ignorat faptul că, terenurile, sectoarele de drum din interiorul curților nu se află în gestiunea și/sau la balanța DGTPCC a CMC, dar a Regiei Locativ Comunale a Consiliului municipal Chișinău, care este o persoană juridică de drept public distinctă.

Prin urmare, efectuarea lucrărilor de deblocare a tronsonului de drum public de pe str. Zzzzz spre str. Yyyyy din mun. Chișinău, blocat la moment cu o plită de beton amplasat în curtea imobilului din str. Yyyyy, nr. 19/2, mun. Chișinău nu țin de competența DGTPCC a CMC.

Cu atât mai mult că, plita în cauză a fost instalată chiar de locatarii blocului, pentru a limita accesul mijloacelor de transport.

Prima instanță și instanța de apel nu au atras în proces în calitate de intervenient accesoriu proprietarul magazinului „Linella”. Or, executarea hotărârii judecătorești în partea instalării rampei magazinului „Linella” din bd. Xxxxx, 18, mun. Chișinău, pentru descărcarea autocamioanelor ce deservește magazinul va duce nemijlocit la implicarea în activitatea magazinului, inclusiv prin efectuarea unor lucrări la construcția/montarea rampei.

DGTPCC a CMC a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei din 03 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 28 februarie 2019 a Judecătoriei

Chișinău, sediul Centru, cu emiterea unei decizii noi, prin care să fie respinsă acțiunea depusă de Valentin Crîlov, Olga Macarenco și Maria Prodan, ca fiind neîntemeiată.

La 16 octombrie 2019, examinând admisibilitatea recursului depus de DGTPCC a CMC, completul de admisibilitate al completului specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a numit examinarea recursului în fond, în complet de cinci judecători.

Verificând argumentele invocate în recurs, pe baza materialelor din dosar, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a ajuns la concluzia de a admite recursul depus de DGTPCC a CMC, a casa integral decizia din 03 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău și a restitui cauza spre rejudecare în aceeași instanță, din următoarele motive.

La 01 aprilie 2019, a intrat în vigoare Codul administrativ al Republicii Moldova, aprobat prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018, fapt ce rezultă din articolul 257 alin. (1) al acesteia.

Articolul 258 alin. (3) din Codul administrativ statuează că, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod.

Astfel, procedura de contencios administrativ dedusă judecății în prezenta speță urmează a fi judecată prin prisma dispozițiilor Codului administrativ al Republicii Moldova, aprobat prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018, iar în partea materială urmează a fi aplicate prevederile legale în vigoare la momentul emiterii actului administrativ, și anume a Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000 (abrogată la 01 aprilie 2019).

Conform articolului 247 din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată.

Articolul 248 din Codul administrativ stipulează la alin. (1) lit. d) că, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă decizie prin care casează integral decizia instanței de apel și restituie cauza instanței de apel dacă, în baza limitelor stabilite de lege ale examinării recursului, nu poate adopta o soluție finală în acest caz.

Din materialele cauzei rezultă că, la 30 septembrie 2014, un grup de 38 de locatari ai blocului din bd. Xxxxx, 16, mun. Chișinău s-au adresat Pretorului sect. Rîșcani, mun. Chișinău cu cerere privind limitarea accesului autovehiculelor prin curtea blocului locativ (vol. I, f.d. 87-89).

Prin răspunsul nr. 06/Loc-886/14 din 13 octombrie 2014, Pretura sect. Rîșcani, mun. Chișinău a considerat inoportună instalarea limitatoarelor de viteză din cont propriu, deoarece la acel moment Primăria nu dispunea de resurse financiare suplimentare (vol. I, f.d. 90).

La 20 iulie 2015, un grup de 4 locatari ai blocului din bd. Xxxxx, 16, mun. Chișinău s-au adresat Primarului general al mun. Chișinău cu cerere privind limitarea accesului autovehiculelor prin curtea blocului locativ (vol. I, f.d. 91-92).

Prin răspunsul nr. 04/Loc-590/15 din 21 august 2015, Pretura sect. Rîșcani, mun. Chișinău a considerat inoportună blocarea accesului din curtea blocului locativ (vol. I, f.d. 93).

La 20 iulie 2015, un grup de 4 locatari ai blocului din bd. Xxxxx, 16, mun. Chișinău s-au adresat Primarului general al mun. Chișinău cu cerere privind limitarea accesului autovehiculelor prin curtea blocului locativ (vol. I, f.d. 91-92).

Prin scrisoarea nr. L-1066/15 din 14 august 2015, șeful Direcției de Poliție a municipiului Chișinău a Inspectoratului General al Poliției al MAI a comunicat locatarilor blocului din bd. Xxxxx, 16, mun. Chișinău, precum și DGTPCC a CMC că „în scopul siguranței traficului rutier, conducerea Direcției generale transport public și căi de comunicație a Primăriei municipiului Chișinău urmează să dispună examinarea posibilității reamenajării accesului în curtea blocului locativ, inclusiv cu denivelări artificiale” (vol. I, f.d. 94).

La 19 martie 2018, un grup de 51 de locatari ai blocului din bd. Xxxxx, 16, mun. Chișinău s-au adresat Preturii sect. Rîșcani, mun. Chișinău cu cerere, prin care a solicitat:

1. pentru a exclude circulația în două direcții pe drum îngust și prevenirea ambuteiajelor și manevrelor haotice ale autovehiculelor:

- a. instalarea semnului de circulație rutieră 3.20.2 „viraj la stânga interzis” la începutul drumului adiacent de la bd. Xxxxx spre blocul locativ nr. 14;
- b. instalarea semnului de circulație rutieră 3.1 „accesul interzis” la începutul porțiunii de drum a blocului locativ din bd. Xxxxx, 16, în apropierea scării nr. 1

2. pentru a exclude circulația de tranzit, inclusiv a autocamioanelor și a interzice parcările neregulate:

- a. instalarea semnelor de circulație 3.4 „circulație interzisă” și 3.32.1 „staționare interzisă” cu instalarea panoului 6.4.1, la sfârșitul porțiunii de drum, în regiunea scării nr. 4 a blocului locativ din bd. Xxxxx, 16, mun. Chișinău (vol. I, f.d. 103-106, 107-110).

Prin scrisoarea nr. 05/Loc-290/18 din 10 aprilie 2018, Pretura sect. Rîșcani, mun. Chișinău a comunicat petiționarilor că, în rezultatul examinării s-au confirmat circumstanțele invocate și a solicitat DGTPCC a CMC instalarea semnelor de circulație corespunzătoare pentru a bloca circulația transportului în zona dată (vol. I, f.d. 111).

Prin scrisoarea nr. 05/Loc-405/18 din 02 mai 2018, Pretura sect. Rîșcani, mun. Chișinău a solicitat SRL „Moldretail Grup” examinarea posibilității de aprovizionare a mărfii prin strada Yyyyy (vol. I, f.d. 112).

Prin scrisoarea nr. 05/Loc-405/18 din 02 mai 2018, Pretura sect. Rîșcani, mun. Chișinău a informat locatarii blocului din bd. Xxxxx, 16, mun. Chișinău că, o variantă de ameliorare a traficului rutier în exces creat de mașinile care aprovizionează magazinul „Linella” ar fi instalarea limitatoarelor de viteză pe parcursul zilei (vol. I, f.d. 113).

Prin scrisoarea nr. 5605 din 25 aprilie 2018, șeful Direcției de Poliție a municipiului Chișinău a Inspectoratului General al Poliției al MAI a comunicat locatarilor blocului din bd. Xxxxx, 16, mun. Chișinău, precum și DGTPCC a CMC că „organele administrației publice locale municipale, urmează să dispună modalitatea și posibilitatea amenajării, precum și semnalizării accesului

nominalizat în corespundere cu normele de siguranță a traficului rutier” (vol. I, f.d. 114).

Prin răspunsul nr. 07-2-1247 din 23 aprilie 2018, DGTPCC a CMC a comunicat locatarilor blocului din bd. Xxxxx, 16, mun. Chișinău și Pretorului sect. Rîșcani, mun. Chișinău că nu consideră oportună introducerea restricțiilor suplimentare pentru circulația rutieră prin curtea acestui blocul locativ (vol. I, f.d. 115).

Manifestându-și dezacordul cu acest răspuns, la 07 mai 2018, Valentin Crîlov, Olga Macarenco și Maria Prodan au depus cerere prealabilă, prin care au solicitat revizuirea poziției DGTPCC a CMC și satisfacerea în termen legal a petiției, prin emiterea actului de sistematizare a traficului rutier în curtea blocului locativ nr. 16 de pe bd. Xxxxx (vol. I, f.d. 116-117).

Neprimind răspuns în termenul legal la cererea prealabilă, Valentin Crîlov, Olga Macarenco și Maria Prodan au depus cererea de chemare în judecată, prin care au solicitat obligarea DGTPCC a CMC să emită un act administrativ privind sistematizarea traficului rutier în curtea blocului nr. 16 din bd. Xxxxx, mun. Chișinău, prin care: va fi exclusă circulația autocamioanelor; vor fi asigurate căile de acces pentru autospecialele de intervenție în caz de incendiu; va fi asigurat accesul pentru autovehicule din str. Zzzzz spre str. Yyyyy; va fi asigurată siguranța zilnică a locatarilor de la traficul rutier, păstrarea bunurilor acestora, precum și posibilitatea pentru jocurile copiilor (vol. I, f.d. 3-11).

Prin cererea de concretizare a pretențiilor din acțiune, Valentin Crîlov, Olga Macarenco și Maria Prodan au solicitat obligarea DGTPCC a CMC să emită act administrativ privind sistematizarea traficului rutier în curtea blocului locativ nr. 16 din bulevardul Xxxxx, mun. Chișinău, care ar prevedea:

1. instalarea indicatoarelor de semnalizare ale zonei rezidențiale nr.: „5.54” și „5.55”;

2. excluderea de pe tronsonul de drum adiacent blocului locativ nr. 16 din bulevardul Xxxxx, mun. Chișinău, a circulației rutiere în două sensuri;

3. legalizarea și amenajarea, inclusiv cu indicatoarele de semnalizare respective a rampei magazinului „Linella”, amplasat pe bd. Grigore Vier, 18, mun. Chișinău, pentru descărcarea autocamioanelor ce deservește magazinul dat, în mod legal, organizat și corect;

4. instalarea a cel puțin 2 limitatoare de viteză vis-a-vis de scările 2 și 3 ale blocului locativ nr. 16 din bulevardul Xxxxx, mun. Chișinău;

5. deblocarea tronsonului de drum public de la strada Zzzzz spre strada Yyyyy din mun. Chișinău, blocat la moment cu o plită de beton amplasată în curtea imobilului din str. Yyyyy nr. 19/2, mun. Chișinău (vol. I, f.d. 155-158).

Fiind investită cu examinarea în fond a prezentei cauze, Judecătoria Chișinău, sediul Centru, prin hotărârea din 28 februarie 2019 a admis acțiunea depusă de Valentin Crîlov, Olga Macarenco și Maria Prodan.

A obligat DGTPCC a CMC să emită actul administrativ privind sistematizarea traficului rutier în curtea blocului locativ nr. 16 din bulevardul Xxxxx, mun. Chișinău, care să prevadă următoarele:

1. instalarea indicatoarelor de semnalizare ale zonei rezidențiale nr.: „5.54.1” și „5.54.2” prevăzute în Regulamentul circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13 mai 2009;

2. excluderea de pe tronsonul de drum adiacent blocului locativ nr. 16 din bulevardul Xxxxx, mun. Chișinău, a circulației rutiere în două sensuri;

3. legalizarea și amenajarea conform legislației a rampei magazinului „Linella” din bulevardul Xxxxx nr. 18, mun. Chișinău, pentru descărcarea autocamioanelor ce deservește magazinul dat, inclusiv cu indicatoarele de semnalizare respective;

4. instalarea a cel puțin 2 (două) limitatoare de viteză vizavi de scările 2 și 3 ale blocului locativ nr. 16 din bulevardul Xxxxx, mun. Chișinău;

5. deblocarea tronsonului de drum public de la strada Zzzzz spre strada Yyyyy din mun. Chișinău, blocat la moment cu o plită de beton amplasată în curtea imobilului din str. Yyyyy nr. 19/2, mun. Chișinău (vol.I, f.d.187, 197-202).

Prin decizia din 03 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul depus de DGTPCC a CMC și s-a menținut hotărârea din 28 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (vol. I, f.d. 245, 246-254).

Efectuând controlul judiciar al deciziei din 03 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău și al hotărârii din 28 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că, instanțele inferioare au încălcat normele de drept procedural, deoarece nu au stabilit corect obiectul acțiunii de contencios administrativ, cercul subiecților care au un interes procedural în prezenta speță, iar drept consecință au adoptat o hotărâre judecătorească cu depășirea limitelor acțiunii și în privința unor persoane care nu au fost antrenate în proces.

Judecând prezenta cauză prima instanță și instanța de apel nu au determinat toate componentele acțiunii, și în special obiectul acțiunii și temeiurile acesteia. Or, reieșind din acestea urma a fi stabilit obiectul probațiunii, circumstanță care presupune în sine conturarea faptelor juridice, prin care se justifică pretențiile formulate de Valentin Crîlov, Olga Macarenco și Maria Prodan, care urmează a fi soluționate de către instanța de contencios administrativ.

Una din acțiunile primordiale care trebuia întreprinsă de către instanța sesizată pentru soluționarea prezentei cauze în contencios administrativ, este verificarea respectării proceduri prealabile. Realizarea aptitudinii de a soluționa o cauză juridico-publică are loc într-o anumită ordine succesivă, prin stabilirea unei proceduri prealabile obligatorii de soluționare a litigiului pe cale extrajudiciară.

Conform articolului 14 din Legea contenciosului administrativ, (1) persoana care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, printr-un act administrativ va solicita, printr-o cerere prealabilă, autorității publice emitente, în termen de 30 de zile de la data comunicării actului, revocarea, în tot sau în parte, a acestuia, în cazul în care legea nu dispune altfel. (2) În cazul în care organul emitent are un organ ierarhic superior, cererea prealabilă poate fi adresată, la alegerea petiționarului, fie organului emitent, fie organului ierarhic superior dacă legislația nu prevede altfel. (3) Termenul de 30 de zile specificat la alin. (1) nu se extinde asupra actului administrativ cu caracter normativ.

Astfel, persoana care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, printr-un act administrativ nu este de acord cu răspunsul primit la cererea prealabilă sau nu a primit niciun răspuns în termenul prevăzut de lege este în drept

să sesizeze instanța de judecată competentă doar în limitele pretențiilor revendicate prin cererea prealabilă.

În condițiile din speță, Valentin Crîlov, Olga Macarenco și Maria Prodan au manifestat dezacordul cu răspunsul DGTPCC a CMC nr. 07-2-1247 din 23 aprilie 2018 și prin cererea prealabilă din 07 mai 2018 au solicitat revizuirea poziției DGTPCC a CMC și admiterea în termen legal a petiției, prin emiterea actului de sistematizare a traficului rutier în curtea blocului locativ nr. 16 de pe bd. Xxxxx (vol. I, f.d. 116-117).

Prin cererea de chemare în judecată, care ulterior a fost concretizată, reclamantii au solicitat obligarea DGTPCC a CMC să emită act administrativ privind sistematizarea traficului rutier în curtea blocului locativ nr. 16 din bulevardul Xxxxx, mun. Chișinău, care ar prevedea:

1. instalarea indicatoarelor de semnalizare ale zonei rezidențiale nr.: „5.54” și „5.55”;

2. excluderea de pe tronsonul de drum adiacent blocului locativ nr. 16 din bulevardul Xxxxx, mun. Chișinău, a circulației rutiere în două sensuri;

3. legalizarea și amenajarea, inclusiv cu indicatoarele de semnalizare respective a rampei magazinului „Linella”, amplasat pe bd. Grigore Vier, 18, mun. Chișinău, pentru descărcarea autocamioanelor ce deserveșc magazinul dat, în mod legal, organizat și corect;

4. instalarea a cel puțin 2 limitatoare de viteză vis-a-vis de scările 2 și 3 ale blocului locativ nr. 16 din bulevardul Xxxxx, mun. Chișinău;

5. deblocarea tronsonului de drum public de la strada Zzzzz spre strada Yyyyy din mun. Chișinău, blocat la moment cu o plită de beton amplasată în curtea imobilului din str. Yyyyy nr. 19/2, mun. Chișinău (vol. I, f.d. 155-158).

În atare circumstanțe este înafara oricărui dubiu că, pretențiile formulate de Valentin Crîlov, Olga Macarenco și Maria Prodan în cererea de chemare în judecată concretizată sunt distincte revendicărilor înaintate prin cererea prealabilă.

La primirea cererii de concretizare și completare a pretențiilor, prima instanță nu a verificat dacă reclamantii au respectat procedura prealabilă în privința tuturor capetelor de cerere înaintate.

Instanța de apel a omis să verifice respectarea de către prima instanță a acestei exigențe legale la primirea și acceptarea cererii de chemare în judecată.

Or, este inadmisibil ca persoana care se consideră vătămată într-un drept al său să formuleze în fața instanței de contencios administrativ alte pretenții decât acelea care au fost înaintate autorității publice prin cererea prealabilă.

În afară de aceasta, în conformitate cu articolele 183 alin. (2) lit. c) din Codul de procedură civilă, pregătirea pentru dezbatere judiciară este obligatorie pentru orice cauză civilă și are ca scop stabilirea componenței participanților la proces și implicarea în proces a altor persoane.

Articolul 185 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă stipulează că, judecătorul, în faza de pregătire a cauzei pentru debateri judiciare, îndeplinește următoarele acte: soluționează problema intervenirii în proces a coreclamantilor, copârâților și intervenienților.

Conform articolului 205 alin. (1) din Codul administrativ, la examinarea acțiunii în contencios administrativ, instanța de judecată poate atrage în proces, din oficiu sau la cerere, persoane ale căror drepturi sunt afectate de litigiul în cauză.

În conformitate cu articolul 67 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, persoana interesată într-un proces pornit între alte persoane poate interveni în el alături de reclamant sau de pârît pînă la închiderea dezbaterilor judiciare în prima instanță dacă hotărârea pronunțată ar putea să influențeze drepturile sau obligațiile lui față de una din părți. Intervenientul accesoriu poate fi introdus în proces și la cererea uneia dintre părți sau din oficiul instanței.

Articolul 69 din Codul de procedură civilă prescrie că, (1) dacă, în urma pronunțării hotărârii, partea în proces obține un drept față de intervenientul accesoriu sau acesta poate înainta pretenții împotriva ei, partea interesată este obligată să-l înștiințeze despre pornirea procesului și să prezinte în judecată un demers, solicitînd introducerea lui în proces. În acest scop, partea interesată depune în judecată o cerere, copia de pe care o expediază intervenientului accesoriu, precum și explicația dreptului acestuia de a interveni în proces în timp de 15 zile. (2) În caz de examinare a cauzei fără ca partea interesată să atragă în proces intervenientul accesoriu, faptele și raporturile juridice stabilite prin hotărîre judecătorească irevocabilă nu au efecte juridice la examinarea acțiunii de regres depuse împotriva intervenientului.

Prima instanță în pct. 3 din dispozitivul hotărârii din 28 februarie 2019 a obligat DGTPCC a CMC să emită act administrativ prin care să legalizeze și amenajeze, inclusiv cu indicatoarele de semnalizare respective rampa magazinului „Linella”, amplasat pe bd. Grigore Vier, 18, mun. Chișinău, pentru descărcarea autocamioanelor ce deservește magazinul dat, în mod legal, organizat și corect.

Așadar, prin hotărârea pronunțată, prima instanță s-a pronunțat în privința drepturilor și obligațiilor proprietarului magazinului „Linella”, care nu a fost atras în proces.

Conform art. 16 lit. i) din Legea privind siguranța traficului rutier nr. 131 din 07 iunie 2007, de competența autorităților administrației publice locale sunt: elaborarea și aprobarea proiectelor de sistematizare a traficului rutier cu avizul poliției rutiere.

Judecătoria Chișinău, sediul Centru a obligat DGTPCC a CMC să emită un act administrativ de sistematizare a traficului rutier în lipsa avizului organului poliției rutiere.

Reclamanții au invocat, iar instanțele inferioare au preluat și constatat că „tronsonul de drum de la strada Zzzzz spre strada Yyyyy din mun. Chișinău” este unul public, însă, au omis să elucideze cu certitudine dacă acest tronson de drum este public sau nu.

Această circumstanță este necesară de a fi elucidată pentru a putea stabili cine este administratorul tronsonului de drum și dacă DGTPCC a CMC este autoritatea abilitată să-l deblocheze.

Instanțele inferioare nu au verificat dacă DGTPCC a CMC deține capacitatea și interesul procesual de pârât și autoritate publică care poate fi obligată, întru sistematizarea traficului rutier, să emită act administrativ prin care să „legalizeze și amenajeze conform legislației rampa magazinului „Linella” din bulevardul Xxxxx nr. 18, mun. Chișinău, pentru descărcarea autocamioanelor ce deservește magazinul dat, inclusiv cu indicatoarele de semnalizare respective”.

La examinarea acestui capăt de cerere, urmau să se elucideze ce au avut în vedere reclamanții prin sintagma „amenajarea rampei de acces” pentru încărcarea

și descărcarea mărfurilor la și din magazinul „Linella”, amplasat pe bd. Xxxxx, 18, mun. Chișinău.

În atare circumstanțe, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia necesității admiterii recursului depus de Direcția generală transport public și căi de comunicație a Consiliului municipal Chișinău, casării integrale a deciziei din 03 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău și restituirii cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) și art. 248 alin. (1) lit. d) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul depus de Direcția generală transport public și căi de comunicație a Consiliului municipal Chișinău.

Se casează integral decizia din 03 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău și se restituie cauza la Curtea de Apel Chișinău.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu

Galina Stratulat

Sveatoslav Moldovan